

Nr 131.

Av herr Svensson i Vä m. fl., om statsbidrag till anskaffande av vägmaskiner för underhåll av enskilda vägar.

Det är omvittnat att ett väl förgrenat vägnät är förutsättningen för ett utvecklat näringsliv på landsbygden. Det gamla ordspråket, att väg bryter bygd, är uttrycket för en lång erfarenhet av kommunikationernas betydelse. Genom motorismens utbredning har förekomsten av inte endast framkomliga utan även goda vägar blivit nödvändig för människornas livsföring. Jordbruksprodukterna fraktas till städer och andra tätorter med bil, medan de varor jordbrukarna behöva i dessa penninghushållningens dagar med bilar och bussar transporteras ut till landsbygden. Även skogens produkter forslas mer och mer fram till sågverk och cellulosafabriker med motorfordon.

Men bilismen har också gjort det möjligt för människorna i mera avlägsna bygder att bryta isoleringen och komma fram till tätorterna. Tillgången på vägar och bilar har medverkat till att öka trivseln på landsbygden och därigenom säkerligen bidragit att i någon mån begränsa flykten från landsbygden. Över huvud taget ha goda vägar gjort det lättare att leva på landsbygden, en faktor som icke skall underskattas, när det gäller att göra landsbygden konkurrenskraftig med stadsbygden. Postgången kan förbättras och det betyder mycket. För förbättringen av skolformerna äro bättre vägar nödvändiga, ty i annat fall kunna skolskjutsar inte komma till användning.

Inom jordbruket pågår en intensiv mekanisering av driften, som endast hindras av bristen på maskiner och redskap. Maskincentraler och maskinstationer ha upprättats på åtskilliga håll i landet. Årets riksdag kommer med all säkerhet att besluta om ytterligare statligt stöd till maskinhållningen vid det mindre jordbruket. Men grundförutsättningen för att maskiner i ökat antal skola kunna användas inom jordbruket är, att det finns framkomliga vägar. Främst de enskilda vägarna måste byggas om, så att de kunna bära den större och tyngre trafik, som blir följderna av mekaniseringen.

Det allmänna lämnar för närvarande bidrag såväl till byggande som underhåll av enskilda vägar. Anslagen ha emellertid varit för små för att räckta till alla ansökningar om bidrag som inkommit. Och även om bidrag lämnats, har det ofta varit besvärligt att fullfölja arbetena av brist på maskiner hos de enskilda vägföretagen. På ett och annat håll ha emellertid de privata vägföreningarna skaffat sig vägmaskiner för underhållet av de enskilda vägarna. Resultatet av denna verksamhet har varit utomordent-

ligt, och de enskilda vägarnas standard har inte endast kunnat hållas uppe utan även förbättras, vilket torde vara ganska enastående i dessa tider av eftersatt underhåll av de allmänna vägarna.

Emellertid är det klart att inköp av vägmaskiner ställer sig dyrbart för vederbörande vägförening. Kostnaderna komma givetvis att tynga de enskilda medlemmarna i föreningen. Det synes därför vara befogat att statsbidrag utgår till anskaffandet av vägmaskiner, som inköpas av enskilda vägföreningar. Häremot kan invändas att vägförvaltningarna skola i mån av tillfälle hyra ut sina vägmaskiner till enskilda väghållare. Denna anordning har emellertid endast i mindre omfattning kunnat omsättas i praktiken. Det har först och främst berott på att vägförvaltningarna haft svårt att avvara maskiner till de enskilda vägarna. Men det hänger också samman med att förvaltningarnas maskiner i regel äro alltför tunga för att kunna användas på enskilda vägar. Därutöver tillkommer den omständigheten, att om vägmaskiner stått att få låna, det varit på tider som icke varit lämpliga för vägarbete. Ur dessa synpunkter synes det vara lämpligast, särskilt i trakter med ett utbrett nät av enskilda vägar, att de enskilda vägföreningarna själva hålla maskiner. Om så sker bör det vara möjligt att förbättra de enskilda vägarna, så att mekaniseringen inom jordbruket icke fördröjes och så att förbättringen av skolväsendet på landsbygden kan genomföras redan under de närmaste åren.

Med hänsyn till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning angående införande av statsbidrag till anskaffande av vägmaskiner, som inköpas av kommun eller ekonomisk förening för att användas till underhåll av enskilda vägar.

Stockholm den 21 januari 1948.

Gustaf Svensson

i Vä.

Abel Andersson

i Löbbo.

J. W. Pettersson

i Norregård.

Ivar Johansson

i Mysinge.

Rob. L. Jansson,

Aspeboda.

E. Pettersson

i Ersbacken.

Hj. R. Nilson

i Spånstad.